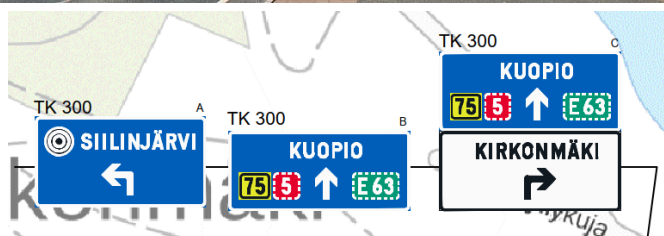

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS, KUOPION KAUPUNKI, SIILINJÄRVEN
KUNTA

KUOPION SEUDUN AUTOLIIKENTEEEN VIITOITUS YLEISSUUNNITELMA

31.10.2025

JULKINEN

318661

REV: -

Revisio	Päiväys Laatinut	Päiväys Tarkastanut	Päiväys Hyväksynyt	Päiväys Julkaissut
	[pp.kk.vvvv] [Etunimi Sukunimi]	[pp.kk.vvvv] [Etunimi Sukunimi]	[pp.kk.vvvv] [Etunimi Sukunimi]	[pp.kk.vvvv] [Etunimi Sukunimi]
A				

Revisio	Muutoksen kuvaus
A	[Lyhyt kuvaus muutoksesta]

Sisällysluettelo

1. Esipuhe.....	5
2. Suunnitelma-asiakirjat.....	6
3. Suunnittelualue ja suunnitelman sisältö	8
4. Nykytilanne.....	9
4.1. Kuopion seudun viitoituksen tilanne.....	9
4.2. Tieliikenteen viitoituksen suunnitteluohje	9
4.3. Nykytilanteen koostaminen	10
4.4. Nykytilan puutteita	10
4.5. Maankäytön ja liikenneverkon tulevat muutokset	11
5. Viitoitusperiaatteet.....	13
5.1. Viitoituskohteiden määrittäminen	13
5.2. Vt5 viitoituskohteet.....	13
5.3. Vt9 viitoituskohteet.....	14
5.4. Kt75 viitoituskohteet.....	14
5.5. Kt77 viitoituskohteet.....	14
5.6. Seututeiden viitoituskohteet	15
5.7. Viitoituksen nollapistet ja välimatkat.....	16
5.8. Vt5 moottoritien rinnakkaistien viitoitus	17
5.9. Varareittien viitoitus	19
5.10. Keskustan viitoitus	19
5.10.1. Kuopion keskustan viitoitus	20
5.10.2. Siilinjärven keskustan viitoitus	22
5.11. Katuverkon viitoituskohteet.....	23
5.12. Paikalliskohteet.....	24
5.12.1. Kuopion paikalliskohteet.....	24
5.12.2. Siilinjärven paikalliskohteet.....	24
5.13. Erityiskohteet.....	25
5.13.1. Kuopion erityiskohteet ja niihin liittyvät tunnuksat	25
5.13.2. Siilinjärven erityiskohteet ja niihin liittyvät tunnuksat	28
5.14. Muut viitoitettavat lähikohteet.....	28

5.15. Pysäköinnin opastus.....	29
5.16. Taajaman ulosmenoviitoitus	31
5.17. Paikannimikilven käyttö	33
5.18. Palvelukohteet	33
6. Yhteenveto muutoksista nykyiseen viitoitukseen	34
7. Rakentamiskustannusarviot	37
8. Jatkotoimenpiteet ja etenemispolku	38
8.1. Jatkotoimenpiteet	38
8.2. Etenemispolku	38
Liitteet	41

1. Esipuhe

Nykyinen tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020 ja siihen tuli paljon tieliikenteen opastusmerkkeihin liittyviä uusia merkkejä, tunnuksia ja muita muutoksia. Myös opastusmerkkien ulkoasuun tuli muutoksia. Siirtymäaika uusiin opastusmerkkeihin on pääosin 10 vuotta, josta jäljellä on noin 5 vuotta ja se päättyy 31.5.2030, johon mennessä liikennemerkkit ja viitoitus tulee uusien uuden tieliikennelain mukaiseksi

Tieliikennelakiuudistuksen yhteydessä on päivitetty myös tieliikenteen viitoituksen suunnitteluohjetta ja laadittu erillinen pyöräliikenteen viitoituksen suunnitteluohje. Tieliikenteen viitoituksen suunnitteluohjetta ei ollut vielä julkaistu tämän suunnitelman laatimisen aikana, vaan käytössä oli ohjelunnon.

Kun tieliikennelain muutoksesta johtuen kaikki tie- ja katuverkolla olevat viitat tullaan uusiin ja tämän lisäksi opasteiden pinta-alat tulevat suurenemaan noin 25 - 30 %, on nyt hyvä tilaisuus käydä läpi ja tarkistaa viitoituksen ajantasaisuus ja tiedossa olevat tulevaisuuden viitoitustarpeet kokonaisuudessaan.

Kuopion edellinen autoliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma on vuodelta 1985 ja vanhentunut. Tämän vuoksi on nähty tarpeelliseksi laatia Kuopion seudun viitoituksen yleissuunnitelma seudullisena hankkeena yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan kesken. Työn aikana on käyty vuoropuhelua myös Väyläviraston kanssa, koska Tieliikenteen viitoitus -ohje ei ollut vielä valmistunut työn aikana.

Tämä viitoituksen yleissuunnitelma on **viitoitusperiaatteiden osalta** määräävä seuraaville suunnitteluvaiheille ja toteutukselle. Hankkeissa tulee varmistaa ja tarvittaessa yhteensovittaa, että viitoituksen yleissuunnitelmassa määritellyt periaatteet toteutuvat. Esim. viitoituskohteita ja tunnuksia ei lähtökohtaisesti pidä muuttaa pistemäisesti tie- ja rakennussuunnitelmassa. Jos tällaiseen nähdään tarvetta, tulee viitoituksen ja tunnuksien käytön yhtenäisyys ja jatkuvuus varmistaa ja arvioida mahdolliset viitoituksen muutostarpeet laajemmin liikenneverkolla. Tarvittaessa myös viitoituksen yleissuunnitelma tulee päivittää. Tekstikokoja voi olla mahdollista muuttaa tapauskohtaisesti, jos tarkemmassa suunnittelussa ilmenee esim. olosuhteiden vuoksi sille tarvetta.

Työn ohjausryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet:

Maarit Kauppinen	Pohjois-Savon ELY-keskus
Kreetta Kalliokoski	Pohjois-Savon ELY-keskus
Jouko Häyrinen	Kuopion kaupunki
Hanna Myllynen	Kuopion kaupunki
Teija Savolainen	Siilinjärven kunta

Työn on laatinut WSP Finland Oy, jossa työstä ovat vastanneet Jouni Mikkonen, Laura Pöllänen, Paula Liukkonen ja Mirva Liimatta.

---

2. Suunnitelma-asiakirjat

Viitoituksen yleissuunnitelmaraportti (tämä asiakirja)

Tieverkon kohteiden viitoitettavat reitit:

LIITE 1.1 Tieverkon kohteet Vt5 ja vt9 etelään rautalanka

LIITE 1.2 Tieverkon kohteet Vt5 ja vt9 pohjoiseen rautalanka

Rinnakkaistien reitit:

LIITE 2.1 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka

LIITE 2.2 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka Kuopion kaupunkialueen kohdalla

LIITE 2.3 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka Siilinjärven Vuorelan ja keskustan kohdalla

Keskustan viitoitusperiaatteet:

LIITE 3.1 Kuopion keskustan viitoitus

LIITE 3.2 Siilinjärven keskustan viitoitus

Katuverkon kohteiden viitoitettavat reitit:

LIITE 4.1 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Kuopio

LIITE 4.2 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Kuopion keskusta

LIITE 4.3 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Siilinjärvi

Suunnitelmakartat:

LIITE 5.1 Kuopio välillä Humalajoki – Kurkimäki

LIITE 5.2 Kuopio välillä Pellesmäki – Hiltulanlahti

LIITE 5.3 Kuopio välillä Matkus – Levänen

LIITE 5.4 Kuopio välillä Särkilahti – Rahusenkangas

LIITE 5.5 Kuopio välillä Päiväranta – Sorsasalo

LIITE 5.6 Kuopion keskusta-alue

LIITE 5.7 Siilinjärvi välillä Vuorela – Toivala – Jännevirta

LIITE 5.8 Siilinjärvi välillä Räimä – Kasurila

LIITE 5.9 Siilinjärvi välillä Harjamäki – Yara – Pyylampi

LIITE 5.10 Siilinjärvi välillä Aappola – Pöljä

Luettelot:

LIITE 6.1 Opasteluettelot

LIITE 6.2 Portaaliluettelo

Kustannusarviot:

LIITE 7.1 Kustannusarvioiden yhteenveto

LIITE 7.2 Kustannusarvio tie- ja katuosuuksittain

Suunnitelmakartat on laadittu YT-cad ja NovaPoint Road Sign -ohjelmistoilla.

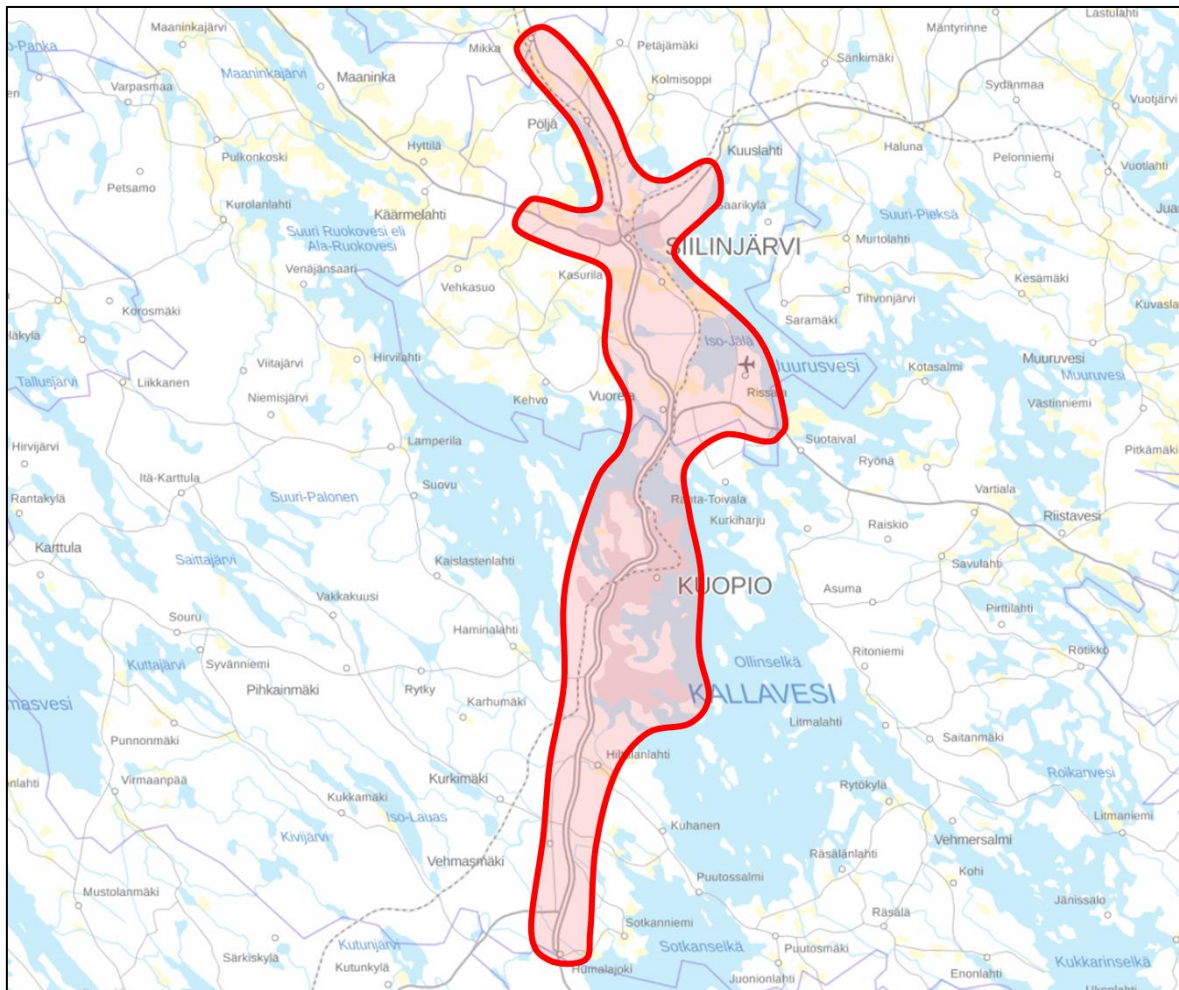
"Rautalankakuvien" pdf:t on rakennettu niin, että cad-tasot saa näkyviin esim. PDF XChange -ohjelmistolla valikosta *Näytä/View->Ruudut/Panes -> Tasot/Layers* tai pikanäppäinyhdistelmällä CTRL+L.

Tasojen tultua näkyviin voi tasoja sammuttaa näkyvistä "sammuttamalla lampun" tai valitsemalla useita sammutettavia tasoja ja valitsemalla hiiren oikealla avautuvasta valikosta *Piilota valitut tasot/Hide Selected Layers*.

3. Suunnittelualue ja suunnitelman sisältö

Tämän työn suunnittelualueena on Kuopion seutu käsittäen Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan alueet.

Suunnittelualue käsittää valtatie 5 etelästä Leppävirran kunnan pohjoisrajalta pohjoiseen päin Lapinlahden kunnan etelärajalle sekä valtatieltä 5 erkanevat suunnat, Kuopion osalta keskeisen kaupunkialueen sekä Siilinjärven osalta keskustaajaman, Vuorelan, Rissalan ja Toivalan alueet.

Kuva 1 Suunnittelualue

Tämä suunnitelma käsittää tie- ja katuverkon autoliikenteen viitoituksen.

Lähinnä matkailua ja vapaa-ajan liikkumista palvelevat palvelukohteet viitoitetaan erikseen omilla sini- ja ruskeapohjaisilla viitoilla. Niistä on laadittu erillinen alueellinen palvelukohteiden viitoituksen yleissuunnitelma, eikä niitä ei ole esitetty tässä suunnitelmassa. Yleissuunnitelma on jo vanhentunut ja se tullaan päivittämään, mutta aikataulu on sen osalta vielä avoin.

Tässä suunnitelmassa ei ole käsitelty myöskään osoiteviitoitoja.

4. Nykytilanne

4.1. Kuopion seudun viitoituksen tilanne

Kuopion edellinen autoliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma on vuodelta 1985 ja se on jo aikaa sitten vanhentunut. Vajaan 40 vuoden aikana Kuopioon ja Siilinjärvelle on rakennettu uusia asuin ja teollisuusalueita ja myös maantie- ja katuverkolla on tapahtunut muutoksia. Lainsäädäntökin on muuttunut 80-luvulta.

Seudun viitoituksia on viime vuosina tehty pieni pala kerrallaan. Tämä on johtanut siihen, että mm. koko Kuopion kaupungin alueella ei ole yhtenäistä linjaa opastettavista kohteista ja tavoista opastaa. Tie- ja katuverkolta löytyy myös opastuksen epäjatkuvuuskohtia.

Lainsäädännön muutosten myötä tie- ja katuverkolla on paljon uusittavia viitoja ja suunnistustauluja. Niitä oli jo ennen uusinta lain muutosta.

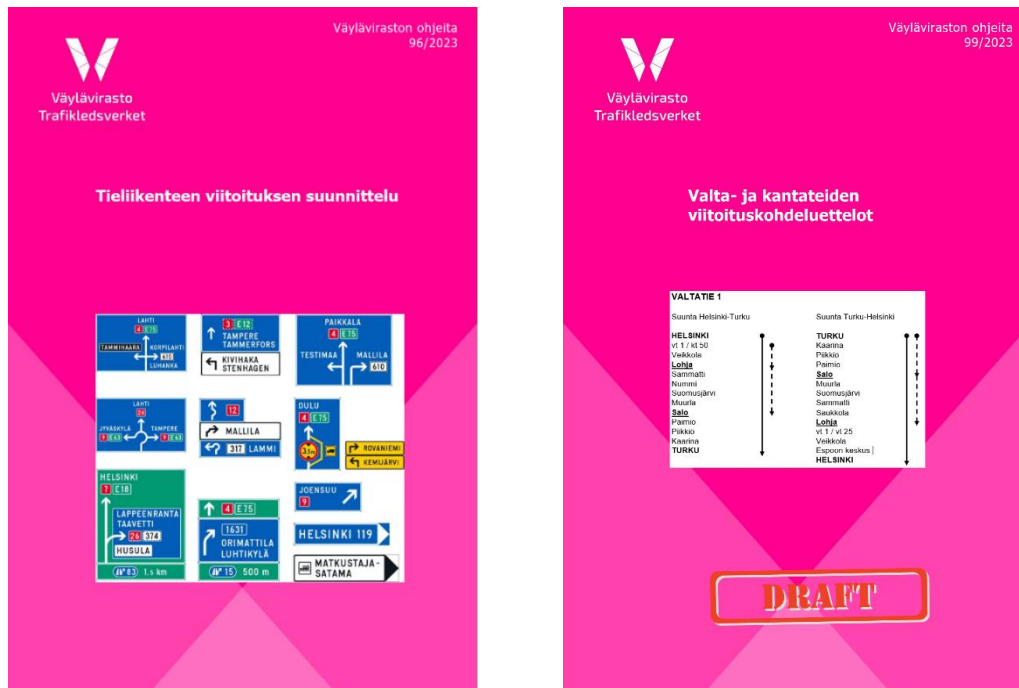
Valtatien 5 Kuopion moottoritien rinnakkaistien viitoitus on puutteellinen, siinä on epäjatkuvuuksia eikä sen viitoitusperiaatteita ole kaikilta osin tarkistettu edes vuoden 1996 viitoitusohjeen mukaiseksi.

Suunnittelualueelle sijoittuvat varareittisuunnitelmat on päivitetty äskettäin.

4.2. Tieliikenteen viitoituksen suunnitteluohje

Tieliikenteen viitoitusohjeen päivitys on tämän työn aikana kesken. Ohjeluonnosta on kuitenkin hyödynnetty ja periaateratkaisuja varmistettu ja keskusteltu Väyläviraston kanssa.

Tämän työn aikana käytössä oli 13.9.2025 päivätty ohjeluonnos ja 26.5.2025 päivätyt valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelot. Muutokset viitoituskohdeluetteloihin on esitetty kappaleessa 6.

Kuva 2 Tässä työssä käytössä olleet ohjeluonnokset.

4.3. Nykytilanteen koostaminen

Viitoituksen nykytilanteen koostamisessa on hyödynnetty aiemmin laadittuja viitoitus suunnitelmia, Google Street view ja Streetsmart -katukuva-aineistoja sekä tehty tarvittavilta osin maastokäyntejä.

Portaalien osalta on koostettu tiedot aiemmin laadituista portaalien yleispiirustuksista niiltä osin, kun niistä on ollut suunnitelmia saatavilla. Tietoja on täydennetty maastokäynneillä. Kuitenkaan suuresta osasta portaaaleita ei ollut joko suunnitelmia olemassa, tai olemassa olevaan portaaliiin merkittyä portaalityyppiä ja Amax-tietoa.

4.4. Nykytilan puutteita

- Valtatien 5 ja 9 moottoritien rinnakkaistien viitoitus on puutteellinen, eikä se ole jatkuva. Rinnakkaistien kaukokohteet eivät ole yhtenevät moottoritien kaukokohteiden kanssa, vaan kohteina on käytetty sekalaisesti kauko-, lähi- ja paikalliskohteita. Päivärannan ja Vuorelan välisellä osuudella rinnakkaistien viitoituksessa on käytetty moottoritien kaukokohteita, mutta viitoitus katkeaa sen ulkopuolella.
- Viitoissa on käytetty väärää taustaväriä. Esim. katuverkolla on käytetty viime vuosina laajasti valkopohjaista kohdetta KUOPIO ja F49 keskustatunnusta, kun sen tulisi olla sinipohjainen. Kohteen väri ei kuitenkaan muutu tien tai kadun hallinnollisen luokan mukaan ja kohteen pohjaväri tulisi olla sininen myös tieverkolta katuverkolle siirryttäessä.
- Moottoritien suunnistustauluissa mainitut etäisyydet eivät täsmää todelliseen etäisyyteen
- Suunnistustauluja puuttuu
- Ruskeita palvelukohteiden tunnuksia G23 – G40 on käytetty tieliikenteen F-sarjan opastusmerkkien kanssa
- Käytetty väriä tunnuksia, mm. Puijon tunnuksena on nähtävyys, kun sen pitäisi olla palvelukohteiden opastussuunnitelman mukaan näköalapaikka.
- Rinnakkaistietä opastettu kaukaa mt553 katkokehysellä
- Siilinjärvellä edelleen käytetty ensiaputunnusta, vaikka ei ole ympärivuorokautista päivystystä
- Portaalien Amax kapasiteettitietoja puuttuu melko paljon. Niistä ei ole joko Amax-merkintää portaalirakenteessa tai portaalien yleispiirustuksia. Puutteita on etenkin katuverkolla, jossa ei ole käytetty Väyläviraston tyyppipiirustusten mukaisia portaaaleita.

4.5. Maankäytön ja liikenneverkon tulevat muutokset

Kuopiossa ja Siilinjärvellä on ennakoitu olevan seuraavia, viitoitukseen mahdollisesti tulevaisuudessa vaikuttavia muutoksia maankäytössä ja liikenneverkolla:

Kuopio:

- Vt5 Karjalankadun eritasoliittymän ja uuden Puijonkadun rampin tie- ja katusuunnittelu on käynnissä. Puijonkadun uusi ramppi avaa uuden sisääntuloväylän etelän suunnasta Kuopion keskustaan ja parantaa merkittävästi mm. matkakeskuksen saavutettavuutta. Hankkeen tämänhetkinen valmistumisaikataulu on vuonna 2029.
- Vanuvuori on Kaupunkirakenne 2040-luvulle -selvityksessä esitetty kehitettäväksi pientalovaltaisena asuinalueena. Alueelle suunniteltu katuverkko yhdistää Pirtin kaupunginosan ja Puutossalmentien sekä Vitostien. Alueen yleiskaava on hyväksymisvaiheessa ja asuntotuotannon on arvioitu alkavan aikaisintaan vuonna 2034.
- Vanuvuoren asuinalueen käyttöönottoon sekä Hiltulanlahden Kinnulanmäen kehittämiseen liittyen on Puutossalmentielle (mt5370) osoitettu uusi tielinjaus Kinnulanmäen asuinalueen länsipuolelle.
- Hiltulanlahden alueella on käynnissä asemakaavoitus, jossa tutkitaan kaupallisen ja muun yritystoiminnan sijoittamismahdollisuuksia valtatie 5 eritasoliittymän läheisyyteen.
- Hepomäen teollisuusalueella on käynnissä asemakaavoitus, jossa tutkitaan uuden kiertotalousalueen toteuttamista sekä kaukolämmön pienydinvoimalan sijoittamisen mahdollisuutta alueelle. Yleiskaavassa alueelle on osoitettu katuyhteys, joka yhdistää Karttulantien (st551) ja Matkuksentien. Hepomäen alueen toteutuksen on arvioitu alkavan aikaisintaan vuonna 2027.
- Matkuksen yritysalueella on käynnissä asemakaavoitus, ja se on valmisteluvaiheessa. Alueen yleiskaavassa on osoitettu katuyhteys Matkuksentieltä Karttulantielle. Alueen toteutumisen on arvioitu alkavan aikaisintaan vuonna 2026.
- Kolmisoppi – Pieni Neulamäki -alueella on voimassa olevassa yleiskaavassa esitetty valtatielle 5 rinnakkainen katuyhteys Karttulantien ja Kolmisopentien välille. Alue on osoitettu yleiskaavassa työpaikkavaltaiseksi alueeksi. Alueen maankäytön kehittämisvaihtoehtojen tarkastelut on kuitenkin otettu uudelleen työn alle. Alueen eteläosaan on laadittu asemakaava, jonka maankäyttö on pääosin toteutunut. Kuopion kaupunki on käynnistänyt tarkastelut asumisen sijoittamisesta alueen pohjois- ja itäosiin.
- Savilahden alue, Neulaniemi ja Savisaari ovat Kuopion kaupungin strategisen kärkihankkeen osa-alueita
  - Savilahti on itäisen Suomen nopeimmin kasvava yritysalue, kolmen kouluasteen alue, innovaatioympäristö, yli 200 yrityksen alue sekä vähähiilisten ratkaisujen smart city -kokeilualue. Savilahti on myös kaupunkikehityskohde ja vuoteen 2030-luvulle valmistuva uusi asuinalue. Savilahdesta on kasvamassa 35 000 ihmisen, työn, innovaatiotoiminnan, opiskelun, smart city -kokeilujen sekä asumisen ja vapaa-ajan yhteisöllinen alue. Alue on jo osin toteutunut.

- Neulaniemenalueelle on laadittu yleiskaava, jossa on osoitettu katuyhteydet Neulamäentielle ja Savilahdentielle. Alueen katuyhteyden toteuttamiseen liittyen on parhaillaan käynnissä Neulamäenrinteen asemakaavoitus, joka on valmisteluvaiheessa. Neulaniemen alueen toteutumisaikataulu ei ole tiedossa.
- Savisaaren eteläosaan on voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettu kerrostalorakentamista ja saaren lävitse on osoitettu uusi katu, joka yhdistää Niuvantien ja Neulaniementien. Alueen toteutusaikataulusta ei ole tietoa.

Siilinjärvi:

- Vt5 Siilinjärvi – Pöljä – Alapitkä osuuden yleissuunnitelma on työn alla ja sen on tarkoitus laittaa nähtäville v. 2025 loppuun mennessä. Hankeen toteutumisajan kohta ei ole vielä selvillä.
- Pienempiä uusia tai laajentuvia asuinalueita ovat mm. Vilhola ja Haapamäki. Haapamäen alueelta on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa tieliikenteen yhteystarve Haaparinteen asuinalueen länsipuolelta Kehvontielle.
- Kuopion seudun kaupunkiseutusuunnitelmassa on osoitettu uutta asuinalueena kehitettävää aluetta Paasisaloon, johon on voimassa olevassa yleiskaavassa esitetty uusi tieyhteys.

5. Viitoitusperiaatteet

5.1. Viitoituskohteiden määrittäminen

Valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelossa esiintyviä kohteita käytetään valta- ja kantatien tien suuntaisessa viitoituksessa. Luettelossa esiintyviä kohteita käytetään muilla teillä ja katuverkolla valta- ja kanteille johtavassa viitoituksessa, jos siinä on tarvetta esittää tien numeroiden lisäksi viitoituskohteen nimi.

KAUKOKOHDE on maakuntakeskus, ison kunnan keskustaajama, valta-, kanta- tai seututien päätepiste tai valtakunnan rajan takana oleva taajama. Kaukokohteen viitoituksella annetaan pitkämatkaiselle liikenteelle tieto maantien yleisestä suunnasta, minkä vuoksi saman tien kaukokohte vaihtuu mahdollisimman harvoin. Kaukokohteen viitoitusta ja tien numeroa seuraamalla liikenne voi hakeutua kaukokohdetta edeltäviin väli- ja lähikohteisiin.

Välikohde on merkittävä maantieverkon solmupiste. Se voi myös olla kunnan keskustaajama tai taajama, joka on liikenteelliseltä merkitykseltään tärkeämpi kuin sitä edeltävä lähikohteena viitoitettu taajama. Välikohteen tapaan voidaan viitoittaa myös sellaista liikenteellisesti merkittävää kunnan keskustaajamaa tai taajamaa, joka ei varsinaisesti ole viitoitettavan tien varrella, mutta johon kyseinen tie tarjoaa edullisimman reitin.

Lähikohde on maantien varrella oleva kunnan keskustaajama, taajama, kunnan osa tai kylä, jolla on merkitystä paikantamisen kannalta.

5.2. Vt5 viitoituskohteet

Suunta Lahti – Kuopio – Kajaani:

Leppävirta - Kuopio: **KUOPIO** (kaukokohte Lahdesta alkaen)

Kuopio - Iisalmi: **KAJAANI, JOENSUU** (Joensuu vt5/vt9 Vuorelan eritasoliittymään saakka),

Iisalmi, Siilinjärvi (välillä Kuopio-Siilinjärvi), **Lapinlahti** (välillä Siilinjärvi-Lapinlahti)

Suunta Kajaani – Kuopio – Lahti:

Lapinlahti - Kuopio: **KUOPIO, Siilinjärvi** (välillä Lapinlahti-Siilinjärvi)

Kuopio - Leppävirta: **HELSINKI, JYVÄSKYLÄ** (vt5/vt9 Vehmasmäen ETL saakka), **Mikkeli, Varkaus, Leppävirta**

5.3. Vt9 viitoituskohteet

Suunta Jyväskylä – Kuopio – Joensuu:

Suonenjoki - Kuopio: **KUOPIO** (*Huom! Helsinki, Mikkeli tulevat vasta vt5/vt9 Vehmasmäen ETL:ssä*)

Kuopio - Riistavesi: **JOENSUU, Outokumpu** (vt5/vt9 Vuorelan ETL alkaen), **Riistavesi** (vt5/vt9 Vuorelan ETL alkaen etäisyydestä alkaen)

Suunta Joensuu – Kuopio – Jyväskylä:

Riistavesi - Kuopio: **KUOPIO**, (*Huom! Vt5 kohteet Kajaani, Iisalmi tulevat vt5/vt9 Vuorelan ETL viitoituksessa*)

Kuopio - Suonenjoki: **JYVÄSKYLÄ, Suonenjoki** (vt5/vt9 Vehmasmäen ETL alkaen viitoituksessa, sitä ennen etäisyydestä alkaen)

5.4. Kt75 viitoituskohteet

Suunta Nurmes – Siilinjärvi:

Nilsia - Siilinjärvi: **KUOPIO, Siilinjärvi**

Suunta Siilinjärvi – Nurmes:

Siilinjärvi - Nilsia: **NURMES, Nilsia** (kaikki em. vt5/kt75 Siilinjärvi ETL alkaen)

5.5. Kt77 viitoituskohteet

Suunta Vaasa – Siilinjärvi:

Maaninka - Siilinjärvi: **KUOPIO, Siilinjärvi**

Suunta Siilinjärvi – Vaasa:

Siilinjärvi - Maaninka: **VAASA, Viitasaari, Maaninka** (kaikki em. vt5/kt77 Siilinjärvi ETL alkaen)

5.6. Seututeiden viitoituskohteet

Seutu- ja yhdystien suuntaiset kohteet määritellään alueellisessa suunnitelmassa. Seututien suuntaiset kohteet valitaan kuitenkin alueellisen ELY-L-keskuksen ylläpitämästä viitoituskohdeluettelosta, jos sellainen on olemassa.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella ei ole seututeiden viitoituskohdeluetteloita laadittu. Tämän työn yhteydessä määriteltiin seututeiden viitoituskohteita seuraavasti:

Seututie 551

Suunta Kuopio – Vesanto:

Kuopio – Vesanto: **VESANTO, Tervo, Karttula**

Suunta Vesanto – Kuopio:

Vesanto – Kuopio: **KUOPIO, Tervo, Karttula**

Seututie 553

Suunta Humalajoki – Hiltulanlahti:

Humalajoki – Vehmasmäki: **KUOPIO, JYVÄSKYLÄ** (moottoritien rinnakkaistien kohteet), **Vehmasmäki**

Vehmasmäki – Hiltulanlahti: **KUOPIO** (moottoritien rinnakkaistien kohde)

Suunta Hiltulanlahti – Humalajoki:

Hiltulanlahti – Kurkimäki: **HELSINKI, JYVÄSKYLÄ** (moottoritien rinnakkaistien kohteet), **Kurkimäki**

Kurkimäki - Vehmasmäki: **HELSINKI, JYVÄSKYLÄ** (moottoritien rinnakkaistien kohteet), **Suonenjoki, Vehmasmäki**

Vehmasmäki – Humalajoki: **HELSINKI** (myös moottoritien rinnakkaistien kohde), **Mikkeli, Varkaus, Leppävirta, Sotkanniemi**

Seututie 559

Suunta Vuorela – Siilinjärvi:

Vuorela – Kasurila: **KAJAANI**, (moottoritien rinnakkaistien kohde), **Kasurila**

Kasurila – Siilinjärvi: **KAJAANI**, (moottoritien rinnakkaistien kohde), **Siilinjärvi**

Siilinjärvi – Räisälä: **KAJAANI**, (moottoritien rinnakkaistien kohde)

Suunta Siilinjärvi – Vuorela:

Räisälä – Siilinjärvi: **KUOPIO**, (moottoritien rinnakkaistien kohde), **Siilinjärvi**

Siilinjärvi – Kasurila: **KUOPIO**, (moottoritien rinnakkaistien kohde), **Kasurila**

Kasurila – Vuorela: **KUOPIO**, (moottoritien rinnakkaistien kohde)

5.7. Viitoituksen nollapistet ja välimatkat

Valta- ja kantateiden viitoituskohteiden etäisyyssmittauksen nollapistet sekä nollapisteisiin johtavat katuverkon reitit löytyvät Väyläviraston Suomen väylät -karttapalvelusta.

Välimatkat on tarkistettu ja päivitetty tähän suunnitelmaan. Välimatkat on laskettu tierekis-
terin tieosapituuksia käyttäen.

5.8. Vt5 moottoritien rinnakkaistien viitoitus

Vt5 moottoritien rinnakkaistie alkaa nykytilanteessa Kuopion seudulla etelässä Humalajoen ja päättyy pohjoisessa Siilinjärvelle. Moottoritien rinnakkaistie muodostuu kyseisellä osuudella seuraavasti:

- Humalajoen ja Hiltulanlahden välillä mt 553
- Hiltulanlahden ja Vuorelan välillä katuverkolla
- Vuorelan ja Räisälän välillä mt 559

Rinnakkaistien pituus on noin 51 km. Rinnakkaistie toimii myös osana varareittiverkostoa.

Vt5 Leppävirta – Kuopio hankkeen toteutuessa rinnakkaistie tulee ulottumaan etelässä Leppävirralle saakka.

Pohjoisessa ja etelässä rinnakkaistien viitoituksessa on samat kaukokohteet, kuin pääteillä vt5 ja vt9.

Suunta Leppävirta – Kuopio – Siilinjärvi:

Leppävirta – Kuopio:	KUOPIO
Kuopio – Vuorela	KAJAANI, JOENSUU
Vuorela – Siilinjärvi:	KAJAANI

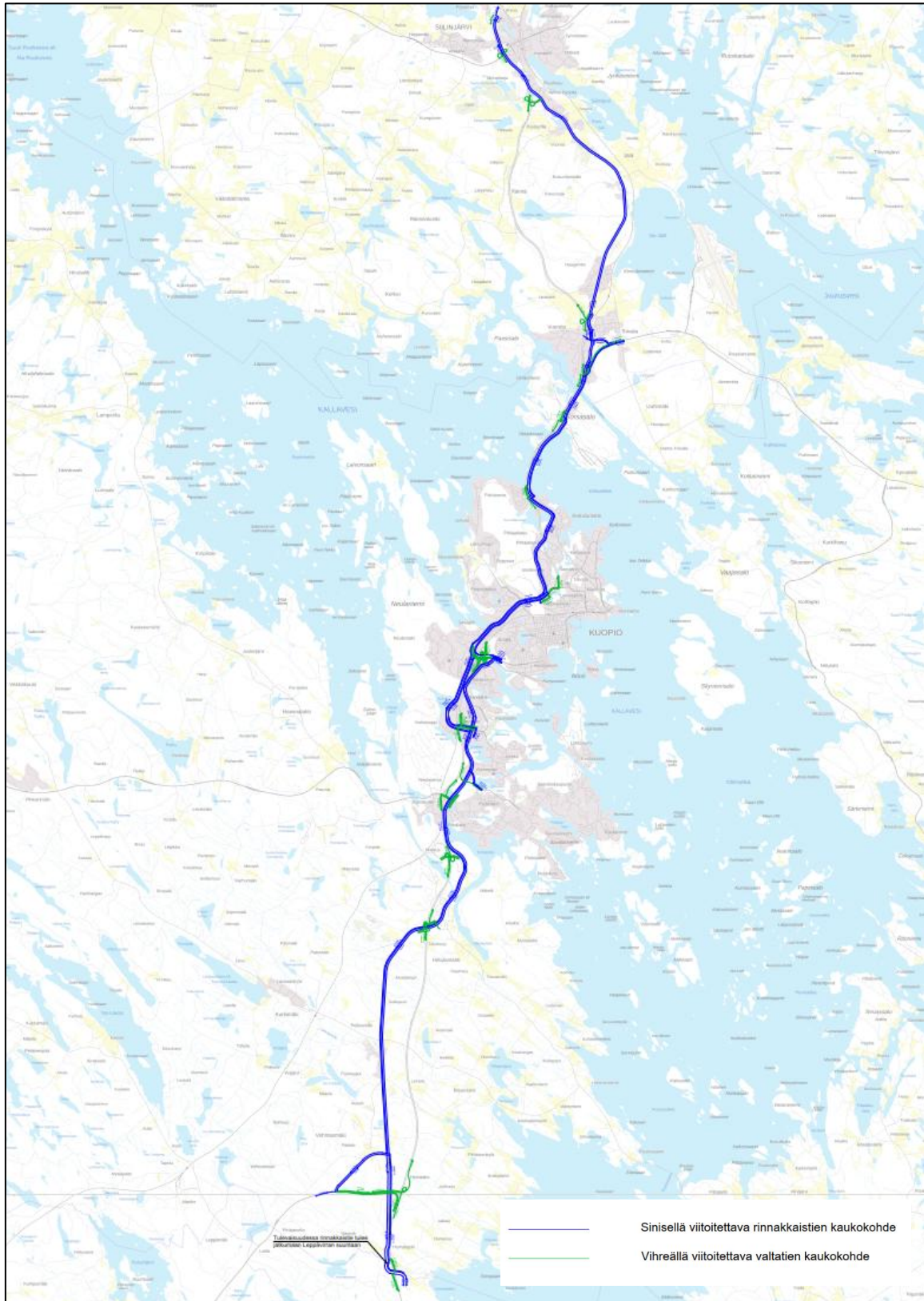
Suunta Siilinjärvi – Kuopio – Leppävirta:

Räisälä – Kuopio:	KUOPIO
Kuopio – Vehmasmäki:	HELSINKI, JYVÄSKYLÄ
Vehmasmäki – Humalajoki:	HELSINKI

Rinnakkaistie kulkee seututeillä 551 ja 559, sekä Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan katuverkoilla. Tällöin rinnakkaistien suunnassa on valtatie kaukokohteiden lisäksi seututeiden omia lähikohteita (kohta 5.5.1) ja katuverkon viitoituskohteita.

Kuopion seudulla varareitit sijoittuvat myös rinnakkaistielle, mutta varareittitunnus ei kytkeydy rinnakkaistien viitoitukseen, vaan palvelee pelkästään varareitille ohjausta.

Moottoritien rinnakkaistien viitoituksen periaatteet ja laajuus on esitetty kuvassa 3 ja tarkemmin liitteissä 2.1 – 2.3.

Kuva 3 Moottoritien rinnakkaisten viitoituksen laajuus (ote liitteestä 2.1)

5.9. Varareittien viitoitus

Varareiteistä on laadittu erilliset reittikohtaiset suunnitelmat, joiden ajantasainen tilanne on tarkistettava viitoituksen toteutussuunnittelun yhteydessä.

Merkillä F36 osoitetaan valta- tai kantatien ennalta suunniteltu varareitti, jonne liikenne ohjataan päätien ollessa tilapäisesti suljettu.

F36 Varareitti

Merkkiä käytetään vain varareitillä (luokka 1), jolla ei ole ajoneuvotyyppikohtaisia rajoituksia ja joka soveltuu HCT-yhdistelmille.

Vt5 moottoritien suunnassa on koko osuudella luokan 1 varareittejä, joille tehdään varareittiopastus.

5.10. Keskustan viitoitus

Keskusta (F49) tunnusta voidaan käyttää osoittamaan kunnan valitsema keskusta (vain yksi). Merkkiä ei käytetä pienissä taajamissa eikä keskuksien viitoituksessa. Keskustatunnuksen käyttö mahdollistaa keskustan viitoittamisen kauempaa ja lähemmäksi keskustaa. Keskustatunnuksen vaikutuksesta keskusta kohteen käyttöä voidaan myös vähentää.

F49 Keskusta

Keskusta-tunnusta käytetään tulosuunnittain yleensä vain yhdellä taajamaan johtavalla sisääntulotiellä. Tämä viestittää tienkäyttäjälle edullisimman reitin taajaman keskustaan.

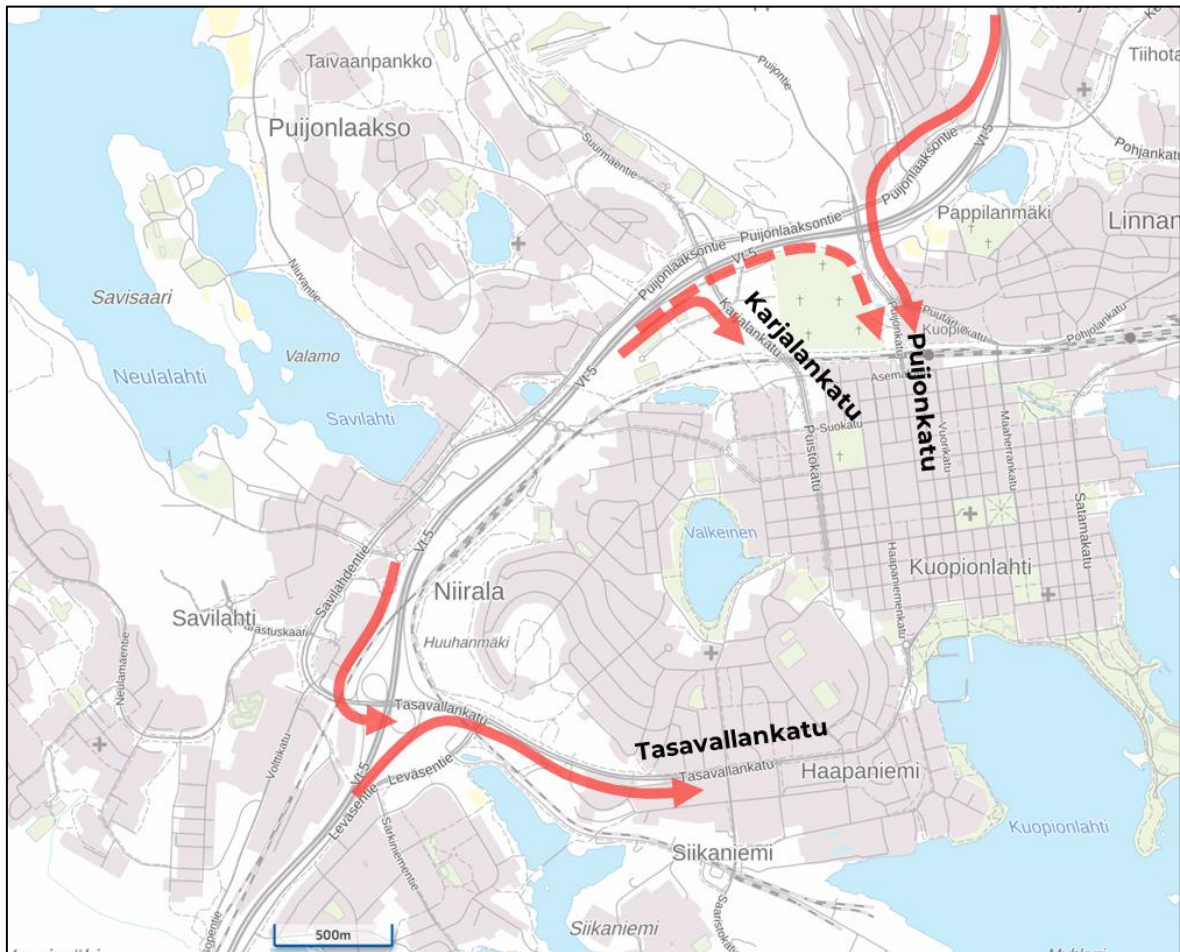
Valta- ja kantatieltä erkanemisen jälkeen keskustatunnusta voidaan käyttää kaikissa taajaman sisääntuloteiden suuntaisissa viitoituksissa.

Keskustaa viitoitetaan taajaman nimellä (sininen pohjaväri) mahdollisimman pitkälle. Taajaman nimi voidaan vaihtaa valkopohjaiseksi Keskusta-kohdenimeksi aikaisintaan paikan nimen tai taajamamerkin jälkeen. Päätiellä tai pääkatumaisella taajaman sisääntuloväylällä viitoituskohteena käytetään yleensä taajaman nimeä ja sen edessä olevaa keskustatunnusta myös paikannimen tai taajamamerkin jälkeen.

5.10.1. Kuopion keskustan viitoitus

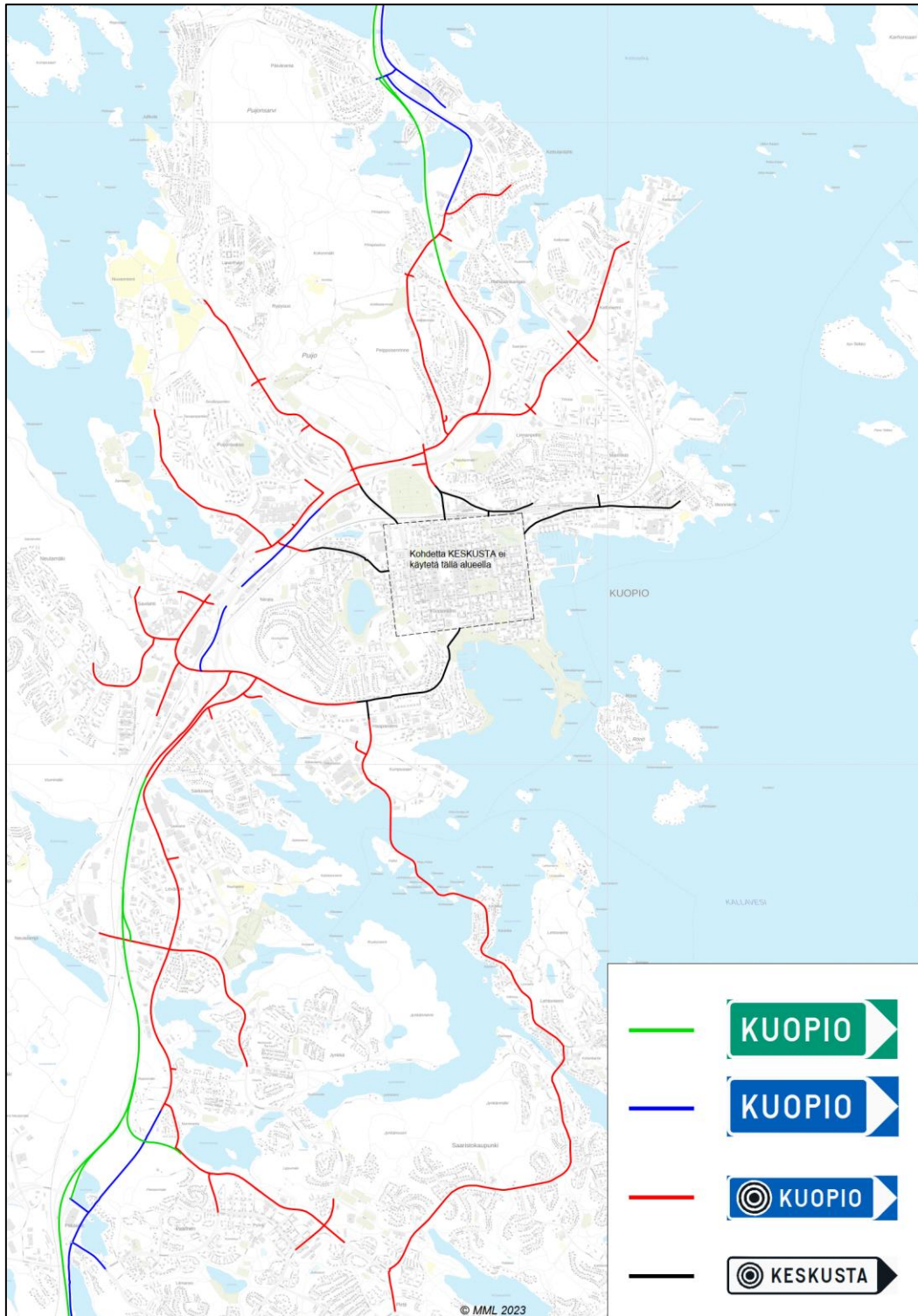
Kuopiossa tieverkolta keskustaan on nykyisin kolme pääsisääntuloväylää:

- Pohjoisesta Puijon eritasoliittymästä Puijonkadulle
- Etelästä Siikalahden eritasoliittymästä Tasavallankadulle
- Karjalankadun eritasoliittymästä etelän suunnasta Karjalankadulle, joka on myöhemmin täydentymässä Puijonkatuun liittyvällä rampilla (katkoviiva)

Kuva 4 Kuopion keskustan pääsisääntuloväylät tieverkolta.

Kuopion keskustan viitoittamisen ja keskustatunnuksen F49 käytön periaatteet:

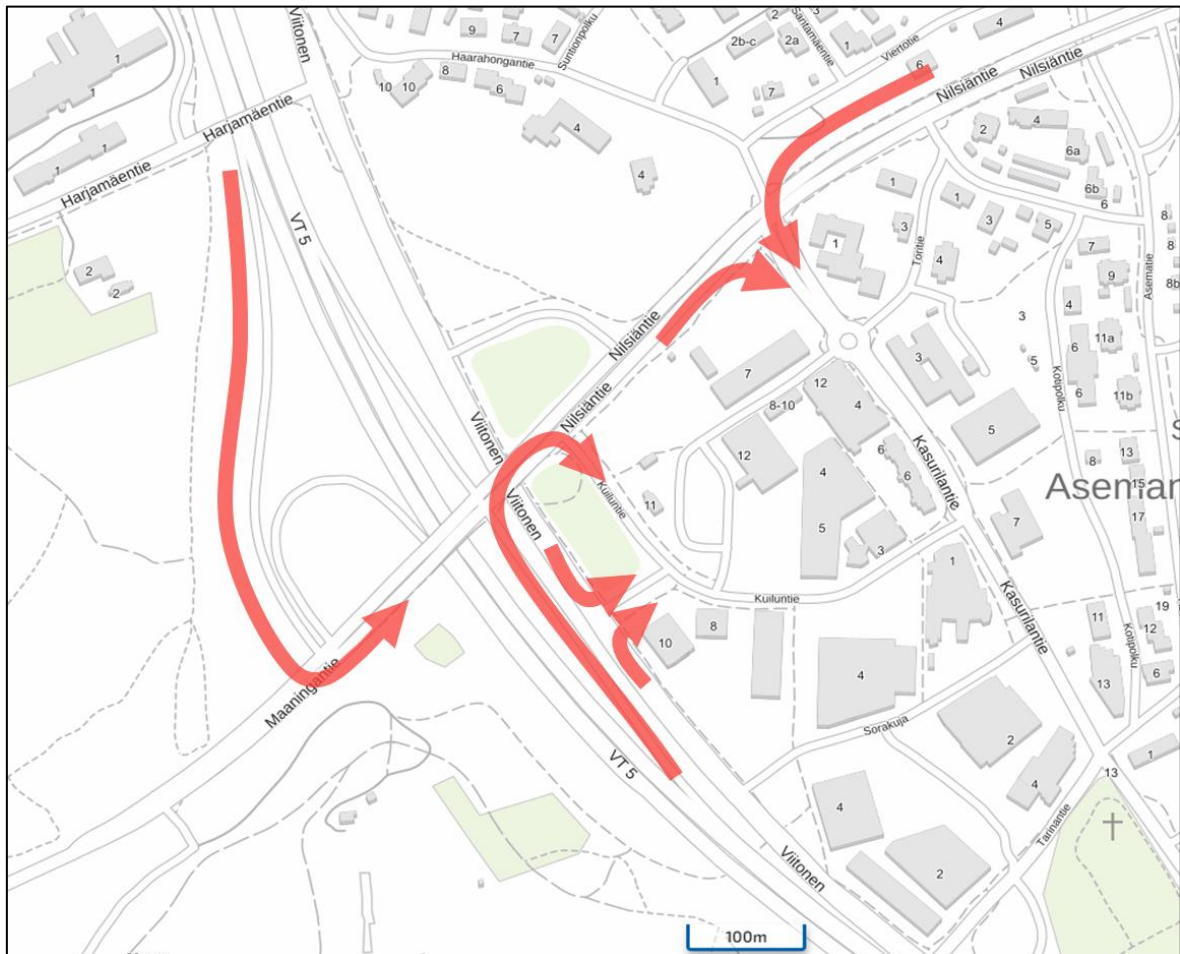
Kuva 5 Kohteiden KUOPIO ja KESKUSTA sekä keskustatunnuksen F49 käytön periaatteet Kuopiossa (ote liitteestä 3.1)

Kuopion keskustan viitoittaminen on esitetty tarkemmin liitteessä 3.1.

5.10.2. Siilinjärven keskustan viitoitus

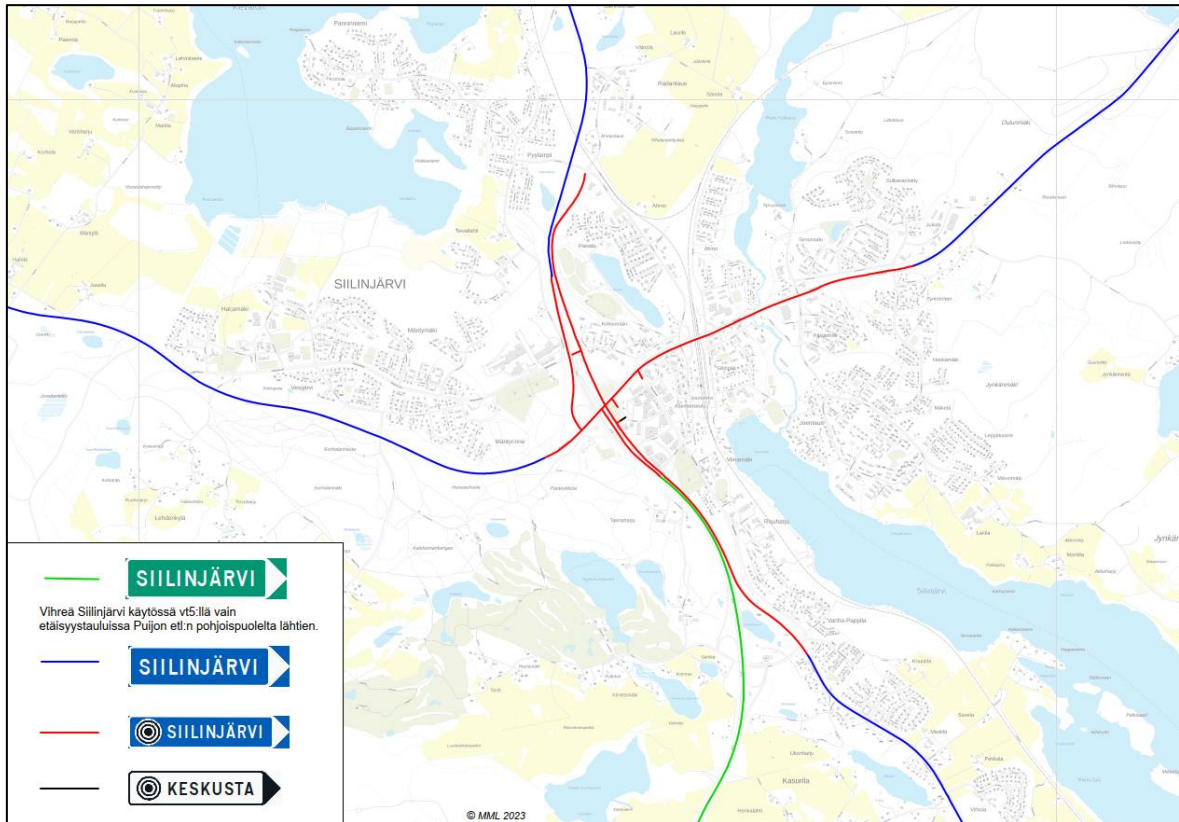
Siilinjärven keskusta sijoittuu välittömästi valtatie 5, kantatien 75 ja moottoritien rinnakkaistienä toimivan Viitosen mt559 läheisyyteen. Siilinjärvellä tieverkolta keskustaan on nykyisin kolme sisääntuloliittymää:

- Kt75 Kuiluntien liittymä
- Kt75 Kasurilantien liittymä
- Mt559 Viitosen ja Kuiluntien välinen katuyhteys

Kuva 6 Siilinjärven keskustan sisääntuloväylät tieverkolta

Siilinjärven keskustan viitoittaminen ja keskustatunnuksen F49 käyttö:

Kuva 7 Kohteiden SIILINJÄRVI ja KESKUSTA sekä keskustatunnuksen F49 käytön periaatteet Siilinjärvellä (ote liitteestä 3.2)

Siilinjärven keskustan viitoittaminen on esitetty tarkemmin liitteessä 3.2.

5.11. Katuverkon viitoituskohteet

Maantien jatkeena olevalla kadulla viitoitetaan sen maantien kohteita, minkä jatkeena kyseinen väylä on. Maantien jatkeena oleva katu on yleensä pääkatu.

Pääkadulla

- Voidaan viitoittaa sen maantien kohteita, johon pääkatu liittyy (läpimenevä maantien suuntainen kohde) sekä taajamassa olevia paikallis- ja erityiskohteita.
- Liikenteelliseltä merkitykseltään tärkeää pääkadun varrella olevaa kohdetta voidaan viitoittaa kaukokohteen tapaan siten, että se kuvaa kadun yleistä suuntaa. Tällöin pääkadun suuntaan voidaan viitoittaa lähikohteenä myös jotain muuta paikallis- tai erityiskohdetta.

Kokoojakadun suuntaan voidaan viitoittaa paikallis- tai erityiskohteita lähikohteenä.

Tonttikadulla käytetään yleensä osoitejärjestelmän mukaista kadun nimikirjeä sekä tonttien tai rakennusten numerointia.

5.12. Paikalliskohteet

Paikalliskohde:

- Taajaman sisällä oleva paikantamisen kannalta merkityksellinen viitoituskohde.
- Taajamassa sijaitseva lähikohteen tapainen kohde, kuten keskusta, kaupunginosa tai aluekeskus.
- Paikalliskohteita viitoitetaan yleensä taajaman tai useamman lähekkäisen taajaman muodostaman alueen sisällä. Paikalliskohteen viitoitus voidaan aloittaa taajaman ulkopuolelta, jos se on viitoituksen tai reitinvalinnan kannalta edullista.

Kuopion ja Siilinjärven paikalliskohteet on esitetty kohdissa 5.9.1 ja 5.9.2 ja liitteissä 4.1 – 4.3.

Alleiviivatut kohteet esiintyvät valtateiltä 5 tai 9 erkanevassa viitoituksessa.

5.12.1. Kuopion paikalliskohteet

Hiltulanlahti

Inkilänmäki

Itkonniemi

Julkula

Jynkkä

Kelloniemi

Kettulanlahti

Kinnulanmäki

Kirjuri

Kolmisoppi

Kylmämäki

Lehtoniemi

Levänen

Linnanpelto

Marikonranta

Matkus

Männistö

Neulamäki

Neulaniemi

Niirala

Niuva

Nuolimäki

Petonen

Pihlajalaakso

Pirttiniemi

Pitkälähti

Puijonlaakso

Päiväranta

Rahusenkangas

Rautaniemi

Rypysuo

Rönö

Saaristokau-
punkki

Savilahti

Savisaari

Savolanniemi

Sorsasalo

Särkilähti

Särkiniemi

Vanuvuori

Väinölanniemi

5.12.2. Siilinjärven paikalliskohteet

Ahmo

Asemanseutu

Haapamäki

Haaparinne

Harjamäki

Kirkonmäki

Leppäkaarre

Panninniemi

Pyylampi

Pyöreälahti

Räisälä

Siilinpää

Simonsalo

Sulkavanniitty

Taivallahti

Toivala

Vanha-Pappila

Vesijärvi

Vilhola

Vuorela

5.13. Erityiskohteet

Erityiskohde

- Terminaalit sekä tärkeät ja runsaasti liikennettä synnyttävät teollisuus- tai liikelaitokset tai paljon yleisöä keräävät areenat tms.

Erityiskohteen viitoituksen tarve kasvaa seuraavissa tilanteissa:

- Kohteen liikenne on valtakunnallista tai seudullista
- Kohteeseen suuntautuu työmatkaliikenteen lisäksi paljon muuta säännöllistä liikennettä
- Kohteeseen suuntautuu paljon raskasta liikennettä
- Lähietäisyydellä on toinen merkittävä saman toimialan kohde (erottelutarve)
- Paikannimiviitoitus johtaa harhaan.

Muu erityiskohde kuin terminaali viitoitetaan yleensä lähimmältä maantieltä ja taajamassa pääkadulta (lähiviitoitus). Viitoitus voidaan aloittaa kauempaa, jos siihen on liikenteellinen tarve tai kyseessä on pieni paikkakunta ja erityiskohteella on erittäin suuri valtakunnallinen tai kansainvälinen merkitys. Tällöin erityiskohde viitoitetaan kuten lähi- tai paikalliskohde tai se voi esiintyä viitoituksen koontimerkissä.

Kuopion ja Siilinjärven erityiskohteet on esitetty kohdissa 5.9.1 ja 5.9.2 ja liitteissä 4.1 – 4.3.

Alleiviivatut kohteet esiintyvät valtateiltä 5 tai 9 erkanevassa viitoituksessa.

5.13.1. Kuopion erityiskohteet ja niihin liittyvät tunnukset

Kohde	Tunnus	
KYS (<u>vt5/vt9:llä vain tunnus</u>)	G9	
Satama (matkustajasatama)	F41	
<u>Kumpusaari</u>	F42	
Postikeskus	F43	
Ajajantie	F44	
Ankkuritie	F44	
Haapaniemi	F44	
Kisällinkatu	F44	
Kiviharju	F44	
Kellonkärki	F44	
Kylmämäki	F44	
Likolahti	F44	

Mestarinkatu	F44	
Neulamäki	F44	
Pieni Neulamäki	F44	
Satulasepänkatu	F44	
Selluntie	F44	
<u>Sorsasalo</u>	F44	
Sorsasalo I	F44	
Sorsasalo L	F44	
Volttikatu	F44	
Väliköntie	F44	
<i>Huom! Teollisuusalueita voidaan viitoittaa kadun nimellä ja tunnuksella, jos kadun suunnassa ei ole muita viitoitettavia kohteita. Yritysten nimiä ei Kuopiossa käytetä.</i>		
Citymarket Haapaniemi *	F45	
Citymarket Kolmisoppi *	F45	
Citymarket Päiväranta *	F45	
Kauppakeskus Herman *	F45	
<u>Kauppakeskus Matkus *</u>	F45	
Prisma Kuopio *	F45	
<i>*Huom! Kauppakeskukset opastetaan vain tunnuksella, ei kauppakeskuksen nimeä.</i>		
Puijon urheilualue mäet	F46.1	
Yliopistonranta	F46.1 **	
Yliopistonrinne	F46.1 **	
Yliopisto	F46.1 **	
Musiikkikeskus	F46.1, F50_3	
<i>**Huom! Tunnus F46.1 esitetään vain pääkadulta erkanevassa liittymässä</i>		
Jäähalli- ja uimahalli	F46.2	
Microkatu	F46.2	
Sarastuskaari	F46.2	
Sädekuja	F46.2	
Tori	F46.2	
Viestikatu	F46.2	

Matkakeskus	F47, F48, F46.2	
KYS (huolto)	F50	
Ammattiopisto	-	-
Harjula	-	-
Jalkapallostadion	-	-
Jätekeskus	-	-
Kirkkomuseo	-	-
<u>Kuopio-halli</u>	-	-
KYS Synnyttäjät	-	-
Lippumäen liikuntapuisto	-	-
Lippumäen uima- ja liikunta-halli	-	-
Luola	-	-
Pelastusopisto	-	-
Pesäpallostadion	-	-
Puijo	-	-
Puijon urheilualue	-	-
<u>Ravirata</u>	-	-
Savonia	-	-
Teknia	-	-
Vaaka-asema	-	-
Varastokirjasto	-	-
Väinölänniemi	-	-
Yliopisto	-	-

5.13.2. Siilinjärven erityiskohteet ja niihin liittyvät tunnuks

Kohde	Tunnus	
<u>Lentoasema</u>	F39	
Innocum	F44	
Jukola	F44	
Radantaus	F44	
<u>Rissalan yritysalue</u>	F44	
<u>Toivala</u> (Toivalan teollisuus- alue)	F44	
<u>Vuorela</u> (Vuorelan teollisuus- alue)	F44	
Yara Suomi	F44	
Rautatieasema	F47	
<u>Karjalan lennosto</u>	-	-
Lujabetoni	-	-
Urheilualue	-	-

5.14. Muut viitoitettavat lähikohteet

Muut viitoitettavat lähikohteet ovat maantiellä paikantamisen kannalta merkityksellisiä viitoituskohteita, jotka eivät sisälly valta- ja kantateiden viitoituskohdeluetteloihin tai eivät täytä paikalliskohteen määritelmää.

Alleiviivatut kohteet esiintyvät valtateiltä 5 tai 9 erkanevassa viitoituksessa.

Kuopion kohteet:**Kurkimäki****Ranta-Toivala**

Ritisenlahti

Sotkanniemi**Vehmasmäki****Vehmersalmi****Siilinjärven kohteet:****Hoikki**

Jälä

Kasurila**Kehvo**

Kumpunen

Luvelahti

Räimä

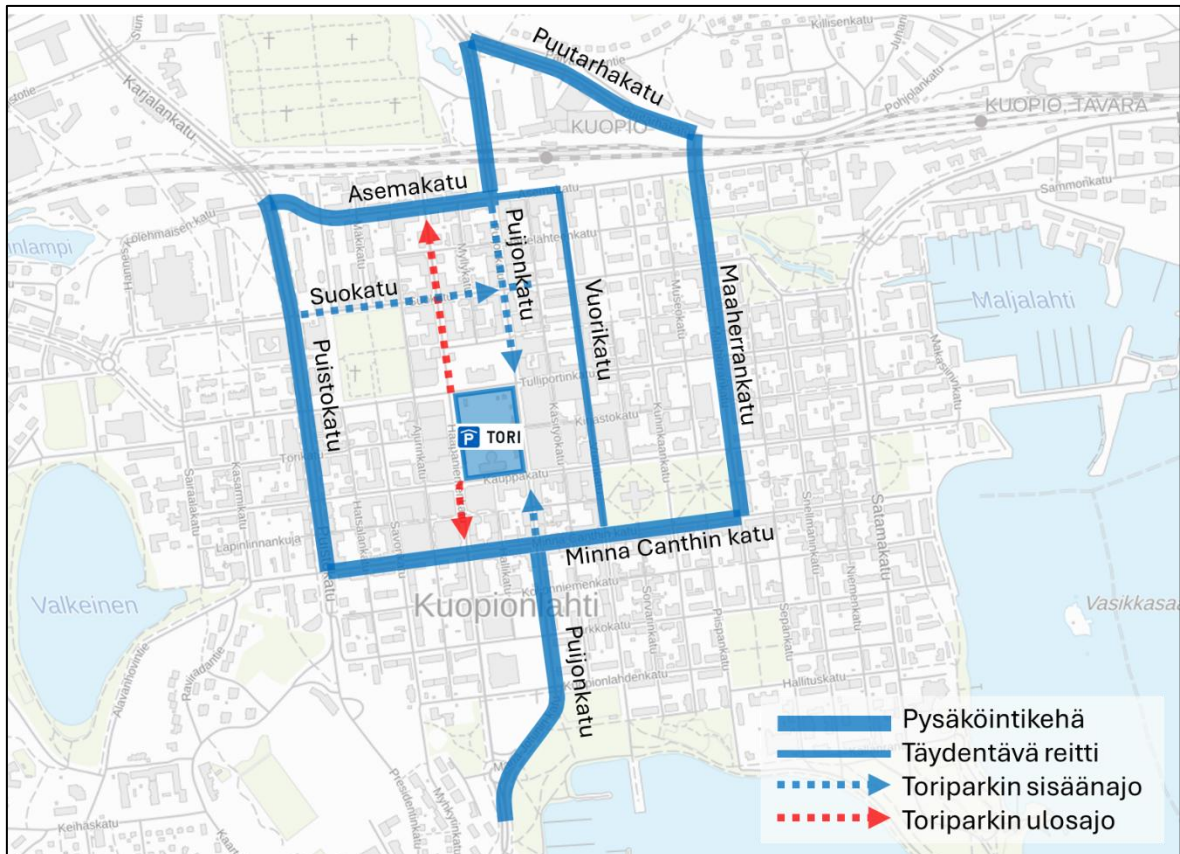
5.15. Pysäköinnin opastus

Kuopiossa on pysäköinnin opastus käytössä keskustassa ja Savilahdessa. Pysäköinninopastuksen periaatteet ja laajuus on esitetty liitteessä 4.1 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka.

Keskustan pysäköintikehä muodostuu katuosuuksista Puistokatu – Minna Canthin katu – Maaherrankatu – Puutarhakatu – Puijonkatu – Asemakatu. Vuorikatu on osa aiemmin määritellyä pysäköintikehää ja toimii edelleen osana pysäköintikehää täydentävänä yhteytenä.

Pysäköintikehällä opastetaan kehän varrella oleviin pysäköintilaitoksiin suuntautuvaa autoliikennettä.

Toriparkkiin opastetaan tunnuksella F46.2 ja kohteella TORI pääsisääntuloväylien suunnista Puijonkadulta ja Suokadulta. Toriparkin ulosajo tapahtuu etelään ja pohjoiseen Haapaniemenkadulle.

Kuva 8 Kuopion keskustan pysäköintikehä

Savilahden alueella opastettavat pysäköintilaitokset tunnuksella F46.2:

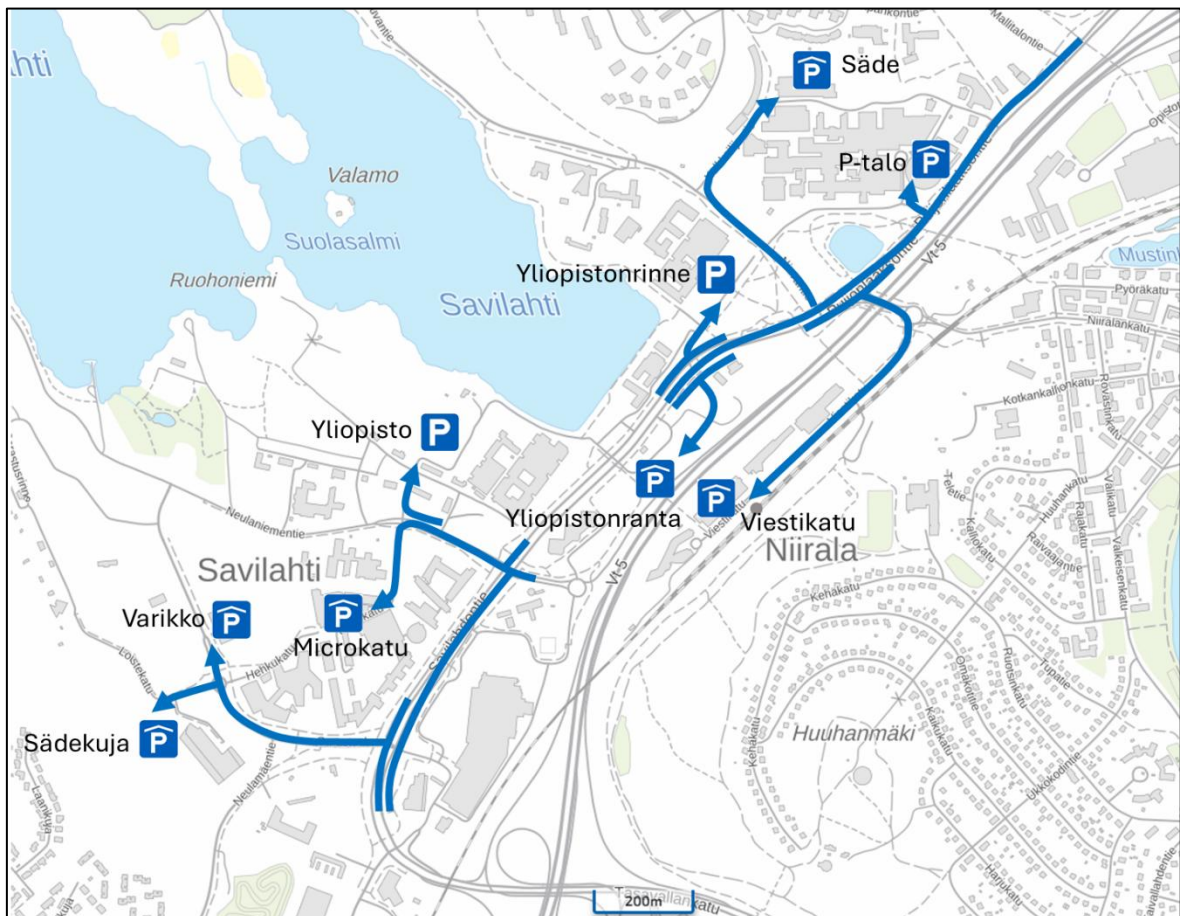
- Microkatu
- Varikko (p-laitoksen nimellä Sarastuskaaren ja Hehkukadun liittymästä alkaen)
- Sädekuja (p-laitoksen nimellä Sarastuskaaren ja Hehkukadun liittymästä alkaen)
- KYS P-talo
- KYS Säde
- Viestikatu

Lisäksi opastettavat pysäköintialueet tunnuksella F46.1:

- Yliopistonrinne
- Yliopisto

Tulevat pysäköintilaitokset, joita ei ole vielä toteutettu:

- Yliopistonranta
- Sädekuja

Kuva 9 Savilahden opastettavat pysäköintilaitokset ja pysäköintialueet

5.16. Taajaman ulosmenoviitoitus

Taajamasta viitoitetaan ulos valta- ja kantatielle tai muulle liikenteellisesti merkittävälle tielle keskustasta ja pitkämatkaista liikennettä synnyttävistä muista kohteista.

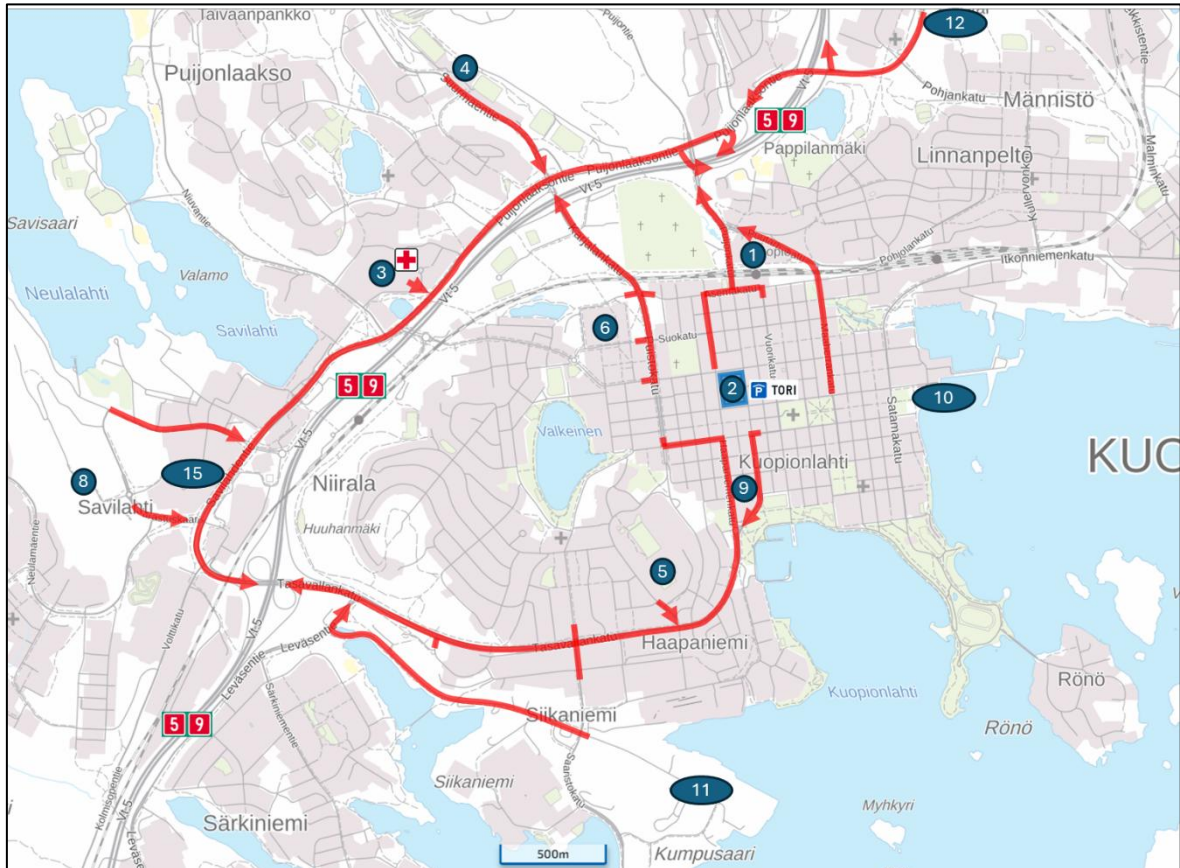
Taajaman ulosmenoviitoitus toteutetaan yleensä autoliikenteen kehällä tai merkittävien pääkatujen risteyksissä. Ulosmenoviitoitus järjestetään yleensä seuraavista pitkämatkaista liikennettä synnyttävistä kohteista:

- Terminaalit
- urheilukeskukset ja -areenat
- merkittävät matkailualueet
- leirintäalueet

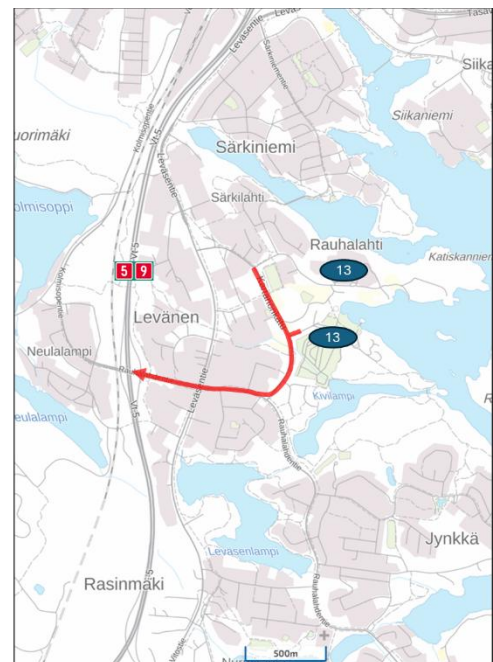
Kuopiossa taajaman ulosmenoviitoitus:

- Keskustan pysäköintikehä
- Erityiskohteet, joista on taajaman ulosmenoviitoitus:
  1. Asemat / matkakeskus
  2. Toriparkki
  3. KYS
  4. Puijon urheilualue
  5. Jalkapallostadion
  6. Jäähalli, uimahalli
  7. Lippumäen liikuntapuisto
  8. Luola
  9. Musiikkikeskus
  10. Satama (matkailusatama)
  11. Kumpusaari (tavarasatama)
  12. Kelloniemi (teollisuusalue, tavarasatama)
  13. Rauhalahti (kylpylähotelli, leirintäalue)
  14. Matkus (kauppakeskus)
  15. Microkadun ja Hehkukadun kampusalue

Siilinjärven taajaman ulosmenoviitoitukselle ei ole tarvetta.

Kuva 10 Kuopion keskustan ympäristön ulosajoviitoituksen laajuus

Kuva 11 Matkusen, Lippumäen urheilupuiston ja Rauhalahden ulosmenoviitoituksen laajuus

---

5.17. Paikannimikilven käyttö

Kuopion seudulla paikannimikilpiä käytetään vain taajamaan saavuttaessa. Taajaman sisällä ei käytetä paikanimikilpiä.

5.18. Palvelukohteet

Lähinnä matkailua ja vapaa-ajan liikkumista palvelevat palvelukohteet viitoitetaan erikseen omilla sini- ja ruskeapohjaisilla viitoilla. Niistä on laadittu erillinen alueellinen palvelukohteiden viitoituksen yleissuunnitelma, eikä niitä ei ole esitetty tässä suunnitelmassa. Yleissuunnitelma on jo vanhentunut ja se tullaan päivittämään, mutta aikataulu on sen osalta vielä avoin.

6. Yhteenveto muutoksista nykyiseen viitoitukseen

Valtateiden kaukokohteet:

- Vt5 Kuopiosta etelään:
  - Nykyinen kaukokohde MIKKELI muuttuu välikohteeksi
  - Uusi kaukokohde on HELSINKI
- Vt5 Kuopiosta pohjoiseen:
  - Nykyinen kaukokohde IISALMI muuttuu välikohteeksi
  - Uusi kaukokohde on KAJAANI

Muut maanteiden kohteet:

- VEHMASMÄKI vaihdettu kohteeseen KURKIMÄKI Hiltulanlahden eritasoliittymässä
- TERVO poistuu vt5 moottoritien viitoista

Rinnakkaistien viitoitus:

- Rinnakkaistien suuntaista viitoitusta on täydennetty koko rinnakkaistien osuudella
- Rinnakkaistien viitoitusta on täydennetty moottoritien ja rinnakkaistien sivusuunnilla, joista on puuttunut ohjaus rinnakkaistielle.

Varareittien viitoitus:

- Varareittiopastus on tehty osin varsinaisiin tieliikenteen opasteisiin integroituna ja osin erillisviitoituksena 1. luokan varareiteille (kaikelle liikenteelle soveltuva reitti, jolla ei ole rajoitteita).
- Varareittiopastusta moottoritien eritasoliittymien ramppien päistä ja rinnakkaistien suunnassa väleillä:
  - Humalamäki – Siikalahti
  - Vuorela - Räisälä
- Varareittiopastusta vain moottoritien eritasoliittymien ramppien päistä väleillä:
  - Siikalahti - Päiväranta

Keskustaviitoitus:

- Kuopio
  - Jo käyttöön otettua keskustaviitoitusta täydennetään F49 keskustatunnuksen käytön osalta
  - Valkopohjaiset KUOPIO viitat vaihdetaan sinipohjaiseksi
- Siilinjärvellä otetaan käyttöön F49 keskustatunnus
  - Keskusta viitoitetaan sinisellä paikannimellä SIILINJÄRVI ja keskustatunnuksella F49

Keskustan ulosmenoviitoitus:

- Kuopio
  - Toriparkista pohjoiseen Haapaniemenkadulta ohjataan Asemakadun liittymässä liikenne Asemakatu itään. Ohjaus lähteen päin poistetaan Haapaniemenkadun ja Asemakadun liittymässä. (nykyisin molempiin suuntiin)
  - Puijonkadun muutoksessa ulosmenoviitoitus poistetaan Puijonkadun välillä Suokatu – Asemakatu. Ulosmenoviitoitus on jatkossa Maaherrankadulla.
  - Puijon urheilualueelta poistumiseen lisätään ulosmenoviitoitus urheilualueen pääliittymään
  - Neulaniementien suunnasta lisätty ulosmenoviitoitus Sarastuskaaren ja Neulanimentien liittymästä Savilahdentien suuntaan
  - Lippumäen liikuntapuistosta lisätty ulosmenoviitoitus reittiä Rauhalahdentie - Petosentie
  - Rauhalahden hotellilta ja leirintäalueelta ohjataan kaikki valtatielle suuntautuva liikenne reittiä Kartanonkatu - Rauhalahdentie
  - Rinnakkaistien viitoituksen muutokset täydentävät keskustan ulosmenoviitoitusta

Paikalliskohteet:

- Kohde SAARISTOKAUPUNKI poistuu vt5 moottoritien viitoituksesta
- HILTULANLAHTI muuttuu sinisestä kohteesta valkoiseksi
- Hiltulanlahdessa uudet osa-alueet:
  - Kirjuri
  - Kinnulanmäki
  - Nuolimäki

Erityiskohteet:

- Kuopiossa sponsorinimet poistuvat areenoilta ja liikuntapaikoilta ja viitoituksessa käytetään jatkossa yleisnimityksiä:
  - Jalkapallostadion
  - Pesäpallostadion
  - Lippumäen liikuntapuisto
  - Lippumäen uima- ja liikuntahalli
  - Jäähalli
  - Uimahalli
  - Luola
- Rauhalahden viitoitus poistuu Petoselta
- Teollisuusalueiden tonttikaduilla voidaan käyttää kadun nimeä ja F44 teollisuusalue tai yritysalue tunnusta, esim.: Mestarinkatu, Kisällinkatu, Ankkuritie.

Kuopion pysäköintikehä:

- Kuopion pysäköintikehä muuttuu siten, että nykyisin pysäköintikehältä ohjataan toriparkkiin Suokadun kautta, mutta tulevaisuudessa Asemakadun kautta. Suokadulta toriparkkiin pyrkivät ohjataan Haapaniemen ja Vuorikadun kautta Asemakadulle (pysäköintikehälle) ja sieltä edelleen Puijonkadulle.

Paikannimikilvet:

- Paikannimikilvet poistetaan: Julkula, Saaristokaupunki ja Petonen.

7. Rakentamiskustannusarviot

Rakentamiskustannusarviot on laadittu yleissuunnitelmatarckuudella IHKU kustannuslaskentaa hyödyntäen vuoden 2025 hintatasossa. Makuindeksinä on käytetty 145,00 (2020 = 100). Hinnat sisältävät työmaatehtävät ja tilaajakustannukset (yhteensä 32 %).

Yksikköhintojen pohjana olevat opasteiden pinta-alat on määritetty suunnitteluohjelmistossa. Viitat on suunniteltu ja mitoitettu sen kokoisina, kuin ne tulevat aikanaan toteutumaan.

Suunnistustaulujen ja viittojen pystytysrakenteiden laskentaperusteita on jouduttu suunnitelmavaiheen tarkkuuden vuoksi tässä vaiheessa yleistämään ja ne tulevat tarkentumaan rakennussuunnittelussa, jossa rakenne voidaan määritellä toisin. On mahdollista, että ole-massa olevia jalustoja voidaan silloin hyödyntää.

- Kaikki suuret valtatie opasteet tehdään törmäysturvallisina ja jalustat uusitaan kokonaisuudessaan
- Katuverkon opasteiden pystytysrakenteet ovat putkia. Kaikki jalustat uusitaan opasteen uusimisen yhteydessä.

Portaalien osalta on lähtötiedoissa melko paljon puutteita kapasiteettien osalta. Ne portaalit, joista ei ole ollut kapasiteettitietoa on merkitty mahdollisesti uusittavina (kustannusva-raus) ja ne on eroteltu kustannuslaskennassa. Näiden portaalien kapasiteetti on tarkistet-tava rakennussuunnitteluvaiheessa ja niiden mahdollisesta uusimisesta tehdään päätös siinä vaiheessa.

Yhteenveto rakentamiskustannuksista:

	ELY-keskus	Kuopion kaupunki	Siilinjärven kunta	Yhteensä
Viitat	3 400 000 €	1 850 000 €	170 000 €	5 420 000 €
Portaalit	1 900 000 €	1 150 000 €	30 000 €	3 080 000 €
Yhteensä	5 300 000 €	3 000 000 €	200 000 €	8 500 000 €
<i>Mahdollisesti uusittavat portaalit (uusimistarve selviää rakennussuunnitteluvaiheessa)</i>				
	200 000 €	1 600 000 €	-	1 800 000 €
Yhteensä	5 500 000 €	4 600 000 €	200 000 €	10 300 000 €

Kustannukset on eritelty tarkemmin liitteissä 6.2 Portaaliluettelo ja 7.2 Kustannusarviot tie-ja katuosuuksittain.

8. Jatkotoimenpiteet ja etenemispolku

8.1. Jatkotoimenpiteet

Tämä viitoituksen yleissuunnitelma on **viitoitusperiaatteiden osalta** määräävä seuraaville suunnitteluvaiheille ja toteutukselle. Hankkeissa tulee varmistaa ja tarvittaessa yhteensovittaa, että viitoituksen yleissuunnitelmassa määritellyt periaatteet toteutuvat. Esim. viitoituskohteita ja tunnuksia ei lähtökohtaisesti pidä muuttaa pistemäisesti tie- ja rakennussuunnitelmassa. Jos tällaiseen nähdään tarvetta, tulee viitoituksen ja tunnusten käytön yhtenäisyys ja jatkuvuus varmistaa ja arvioida mahdolliset viitoituksen muutostarpeet laajemmin liikenneverkolla. Tarvittaessa myös viitoituksen yleissuunnitelma tulee päivittää. Tekstikokoja voi olla mahdollista muuttaa tapauskohtaisesti, jos tarkemmassa suunnitelmassa ilmenee esim. olosuhteiden vuoksi sille tarvetta.

Tässä suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää rakennussuunnitelman laatimista. Rakennussuunnitelma voidaan laatia joko erillisenä viitoituksen rakennussuunnitelmana tai se voi olla osa tie- tai katuverkon rakennussuunnitelmaa. Tämän suunnitelman viitoitusratkaisut voivat toimia sellaisenaan tiesuunnitelma viitoituksen yleissuunnitelmana.

Tässä suunnitelmassa on viittojen mitoitus tehty suunnitteluohjeiden mukaisesti ja hyödyntäen NovaPoint Road Sign ja YT-Cad ohjelmistoja. Rakennussuunnitelmassa ja toteutuksessa voi tulla pieniä tarkennuksia mitoitukseen.

Uudet portaalit tulee mitoittaa ja määrittää tarkemmin tyyppipiirustusten mukaisesti. Portaaleiden mitoituksessa tulee varautua Amax-kapasiteetissa 15 % tauluneliöiden kasvuun tulevaisuudessa.

Niiden olemassa olevien portaaleiden osalta, joista ei ole Amax-kapasiteettitietoa ollut tässä yleissuunnitelmavaiheessa tiedossa, tulee selvittää nykyinen kapasiteetti esim. rakenteellisin tarkastuksin ja laskennoin. Voi myös olla, että esim. portaalin yleispiirustus on olemassa, vaikka sitä ei tässä vaiheessa ollutkaan löydetty.

Suunnistustaulujen ja viittojen (kaikkien ns. tienvarsioasteiden) pystytysrakenteet ja niiden mahdollinen törmäysturvallisuusvaatimus määritellään tarkemmin rakennussuunnitelmassa.

8.2. Etenemispolku

Viitoitus tulee toteuttaa niin, ettei viitoituksen jatkuvuus katkea. Kun jokin viitoituskohde alkaa, se ei saa poistua viitoituksesta ennen kohteeseen saapumista. Tämä voi aiheuttaa haasteita vaiheittaiselle toteuttamiselle, etenkin jos toteutus jakaantuu pitkälle aikavälille.

Lähtökohtaisesti tämä johtaa siihen, että esim. vt5 etelän suunnan kaukokohteen muuttuessa Helsingiksi, on Helsingin suunnan viitoitus toteutettava kokonaisuudessaan samassa vaiheessa alkaen Kuopion keskustasta. Helsingin viitoituksen tulee kuitenkin olla toteutettu suunnittelualueen eteläpäähän saakka ennen em. muutosta. Vastaavasti myös vt5 pohjoisen suunnan viitoitus on toteutettava yhtenä kokonaisuutena kaukokohteen muuttuessa Kajaaniksi. Tämä koskee myös rinnakkaistien viitoitusta.

Katuverkolla paikalliskohteiden viitoituksia voi toteuttaa omaan tahtiin (siirtymäaika huomioiden), mutta on huomioitava, kytkeytykö paikalliskohteen viitoitus myös tieverkon ja rinnakkaistien viitoitukseen.

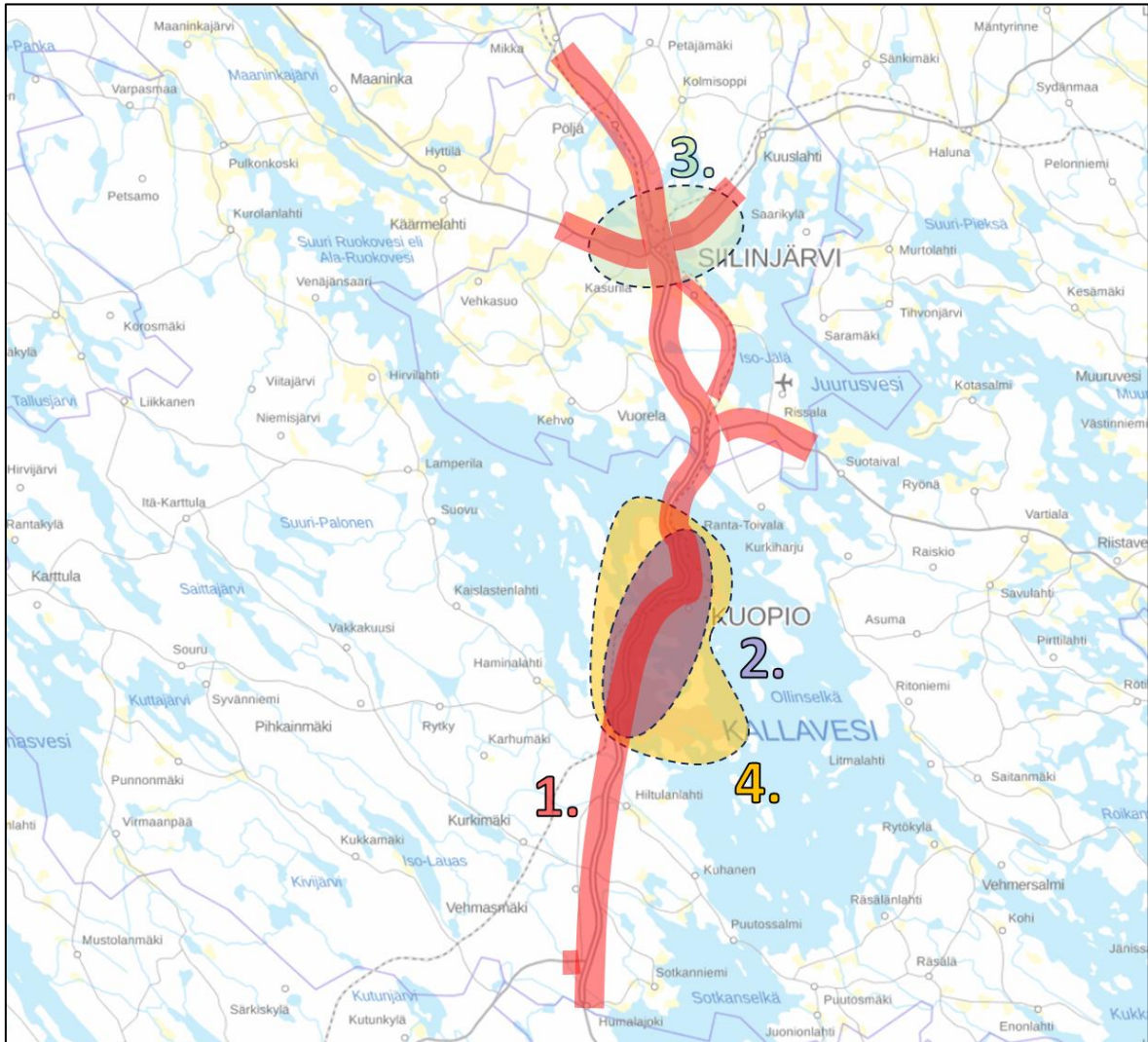
Niiden kohteiden osalta, joihin ei tule kohteiden ja tunnusten osalta muutoksia, voidaan toteuttaa vapaasti esim. viittojen elinkaaren edellyttämässä aikataulussa (siirtymäaika huomioiden). Näitä on osin jo toteutettu.

Alustava esitys toteutuksesta ja toteutusjärjestyksestä:

1. Vt5 ja vt9 moottoritien ja rinnakkaistien viitoitus yhtenä kokonaisuutena, vt9 välillä Vuorela – Jännevirta, kt75 välillä Siilinjärvi – Yara ja kt77 välillä Hamula – Siilinjärvi
2. Kuopion katuverkon viitoitus siinä laajuudessa, kun se kytkeytyy valtateiden viitoitukseen
3. Siilinjärven katuverkko
4. Kuopion muu katuverkko

Kohteet 2 ja 3 voivat toteutua myös samanaikaisesti tai eri järjestyksessä.

Kuopion katuverkon osalta kohdat 2 ja 4 edellyttävät tarkempaa rajauksen määrittämistä.

Kuva 12 Alustava esitys toteutusjärjestyksestä

Kuopiossa 31.10.2025

WSP Finland Oy

Liitteet

- LIITE 1.1 Tieverkon kohteet Vt5 ja vt9 etelään rautalanka
- LIITE 1.2 Tieverkon kohteet Vt5 ja vt9 pohjoiseen rautalanka
- LIITE 2.1 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka
- LIITE 2.2 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka Kuopion kaupunkialueen kohdalla
- LIITE 2.3 Moottoritien rinnakkaistie rautalanka Siilinjärven Vuorelan ja keskustan kohdalla
- LIITE 3.1 Kuopion keskustan viitoitus
- LIITE 3.2 Siilinjärven keskustan viitoitus
- LIITE 4.1 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Kuopio
- LIITE 4.2 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Kuopion keskusta
- LIITE 4.3 Paikallis- ja erityiskohteet rautalanka Siilinjärvi
- LIITE 5.1 Kuopio välillä Humalajoki – Kurkimäki
- LIITE 5.2 Kuopio välillä Pellesmäki – Hiltulanlahti
- LIITE 5.3 Kuopio välillä Matkus – Levänen
- LIITE 5.4 Kuopio välillä Särkilahti – Rahusenkangas
- LIITE 5.5 Kuopio välillä Päiväranta – Sorsasalo
- LIITE 5.6 Kuopion keskusta-alue
- LIITE 5.7 Siilinjärvi välillä Vuorela – Toivala – Jännevirta
- LIITE 5.8 Siilinjärvi välillä Räimä – Kasurila
- LIITE 5.9 Siilinjärvi välillä Harjamäki – Yara – Pyylampi
- LIITE 5.10 Siilinjärvi välillä Aappola – Pöljä
- LIITE 6.1 Opasteluettelot
- LIITE 6.2 Portaaliluettelo
- LIITE 7.1 Kustannusarvioiden yhteenveto
- LIITE 7.2 Kustannusarvio tie- ja katuosuuksittain